

ΟΙ ΑΘΑΝΑΤΟΙ ΕΡΩΤΣ

Ο ΝΤΑΝΤΕ ΚΑΙ Η ΒΕΑΤΡΙΚΗ

Σε ηλικία εννέα χρόνων.—Η πρώτη συνάντησις.—Το όνειρο του Ντάντε.—Η δυσαρέσκια της Βεατρίκης.—Η απελπισία του ποιητού.—Η περίφημη σκηνή του γάμου.—Ο θάνατος της Βεατρίκης.

Ίδου και η περιφημότερη, η περιπαθέστερη και, ίσως ίσως, η πιο ζυορφη έρωτική ιστορία.

Την πρωτομαγιά του 1274, μέσα στο φωτοβόλο άστυ της Φλωρεντίας, ο Ντάντε Άλγιγκιέρ, ο ποιητής της «Κολάσεως», είδε για πρώτη φορά τη Βεατρίκη, τη «Μπίε» όπως την έλεγαν οι Φλωρεντίνοι συντομεύοντες χαϊδευτικά τ' όνομά της. Τό χοριστάκι αυτό άνηκε σε μία πατριαρχική οικογένεια της πόλεως. Λέμε τό «χοριστάκι» γιατί η Βεατρίκη την εποχή αυτή μόλις ήταν εννιά χρόνων. Όσο για τόν μέλλοντα ποιητή, πού έβροχε τό τον καταστήσει τό χοριστάκι αυτό με την αιωνία φλόγα του πάθους δεν είχαν άκομή δέκα χρόνων. Ο μικροσκοπικός Ντάντε γοητεύθηκε άμέσως από τήν όμορφιά, τή χάρι και τή γλυκύτητα έκείνης πού του φάνηκε σαν ένας άγγελος μέσ' στά άλλα χοριστάκια με τά όποια έπαίξε μαζί.

Από εκείνη τή στιγμή, όλη η ζωή του Ντάντε, όλη η εύτυχία του, η άδιάκοπη φροντίδα του είχαν ν' αντικριθεί έκείνην, τής όποιας έρωτος του πλημμύρισε τήν καρδιά, να τής άποσπά τήν εύνοια ενός χαριτωμένου, ενός χαμόγελου και πρό πάντων να τήν ψάλλη σ' άρμονικούς στίχους.

Αυτή ήταν η πρώτη συνάντησις του Ντάντε και τής Βεατρίκης. Η δεύτερη έλαβε χώραν τό 1283, εννιά χρόνια κατόπιν. Η Βεατρίκη ήταν τότε δεκαοχτώ χρόνων. Όλο αυτό τό διάστημα ο Ντάντε δεν είχε πάψει να συλλογίζεται έκείνην πού του είχε άνάψει τό μεγαλύτερο πάθος άγάτης. Κ' η δεύτερη αυτή συνάντησις είχαν συντομή και φευγαλέα. Άς άφήσουμε τόν ποιητή να μάς τήν περιγράψει: «Από τό περασάν εννιά χρόνια μετά τήν πρώτη αυτή εμφάνισις, έτυχε νά ξαναϊδω τήν όρραία έκείνην δέσποινα ντυμένη στά δολέυκα, άνάμεσα από άλλες δύο χαριτωμένες δέσποινες μεγαλειότερες της και καθώς περνούσε από τό δρόμο, έστρεψε τά μάτια της προς τό μέρος πούβρισκόμουν εγώ, ό όποιος τά είχα χάσει κοιτάζοντας τήν και, με τήν άφροτη ευγένειά της, μ' έχαϊρέτησε μ' άβρότητα και σεμνότητα, γεμίζοντας με από μία εύτυχία τόσο μεγάλη πού νόμισα πού είχα φτάσει έκείνη τή στιγμή στην άκρα μαχαριότητα».

Κ' η εύτυχία του έρωτευμένου ποιητού είχαν άκόμη πιο μεγάλη, γιατί, όχι μόνο τόν έχαϊρέτισε η Βεατρίκη, αλλά του είπε και μερικά λόγια-πολύ κοινά ίσως — μιά πού άντήχησαν μέσα στην καρδιά του σαν τήν πιο γλυκιά άρμονία.

Ο Ντάντε γούσιε στίτι του με τήν καρδιά πάλλουσα. Μέσα στόν παροξυσμό της συγκινήσεώς του τόν πήρε ό ύπνος και κατά τό διάστημα πού κοιμήθηκε είδε τό καταληκτικότερο όνειρο: τού φάνηκε πώς η ζαμάρα του γεμίζει από ένα φλόγιο νέφος, μεταξύ του όποιου δεν άργησε να ξεχωρίσει τήν εικόνα ενός ίππότης με περφόρη φαιοχρυσή, τρομαχτικό τήν όψη. Ο ίππότης ήταν γεμάτος χαρά και χαρμώνοντας άπάνω στο Ντάντε ένα βλέμμα δέσποτικό του είπε: Είμαι ο κριός σου.

Μή γυρεύετε εξήγησεις: Είναι ό έρως. Μέσα στην άγχαλία του κοιμότανε μία νέα τυλιγμένη μέσα σ' έναν πέπλο, τής όποιος τό χρώμα ήταν σαν τό κοράλλι.

Είταν η Βεατρίκη. Ο Ίππότης κρατούσε στά χέρια του ένα περιφλεκτό άναικίμενο. Τό έδειξε στο Ντάντε λέγοντάς του: «Νά η καρδιά σου!» Κ' έβλινθη τήν άποκοιμημένη Βεατρίκη προσπαθώντας να τήν κινή να φάει αυτή τήν περιφλεκτή καρδιά· και έκείνη εδάγκωνε, εδάγκωνε με πάθος.

Μά νά, έξωφν, πού ό πασίχαρος αυτός ίππότης άρχισε να ζλαίει. Έσπριγγε τή Βεατρίκη στο στήθος του και, διά μιάς, εξαφανίστηκε προς τόν ούρανο.

Και ο Ντάντε έξύπνησε. Τό όνειρο αυτό έπρόκειτο νά γίνει η ιστορία τής ζωής του.

Ο Ντάντε συνέδετε στίχους, μπαλλάντες, συννέτα, έρωτικά τραγούδια εξυμνώντας τήν όρραία του, τά όποια άρχισαν να γίνονται γνωστά στη Φλωρεντία. Δεν άνέφερε πουνεχά τό όνομά της, έν τούτους ό ποιητής, από λεπτότητα, φοβότανε μή: ως έκθέσει έτσι τή δέσποινα τών στοχασμών του. Αποφάσιζε τότε να βρει μία κυ-

ρία, κάπως έλαφρών ήθών, και να στρέψει άπάνω της τής ύποψιες τής κοινής γνώμης όι όποίες έπεφταν τώρα στη Βεατρίκη. Μία μέρα λοιπόν πού βρισκότανε στην εκκλησία τών Άγίων Άποστόλων τής Φλωρεντίας και κρυμένος πίσω από τή σιά ενός γοτθικού στόλου παρατηρούσε μ' άόχρατα μάτια τή βασίλισσα τών ιδεών τον, είδε άξωφα μπρός του, δεξιά, μεταξύ αυτού και τής άγαπημένης του, μία γοητευτική κυρία πού καθόταν άφηρημένη. Ο Ντάντε είταν γλωμός, ίσχνός, λωμένος από τήν έννοια τής άγάτης. Τά βλέμματά του φαινόταναν από τούς γόφω στραμμένα προς τήν άγνωστη κι' άέμεστη κυρία, πού βρισκόταν μεταξύ αυτού και τής Βεατρίκης. Αυτό ήθελε κι' ο Ντάντε. Και να πού ό κόσμος δεν άργησε ν' άρχισή να ψιθυρίζει:

— Δέστε πώς αυτή έχει η κυρία τό μόρνε το φτωχό τό παιδί. Τό σχέδιο του Ντάντε είχε πετύχει μιά, δυστυχώς γ' αυτόν, η άλλη, η άγνωστη, σε λίγες μέρες εγκατέλειψε τή Φλωρεντία. Γι' αυτό προσπαθούσε να βρει μία άλλη για τό σκοπό του αυτό, στην όποια άφιέρωνε παντός είδους στίχους.

Οι κακές γλώσσες άρχισαν να κακολογούν. Κι' έτσι η Βεατρίκη, η όποια ήτο η άγονότερα τών γυναίκων έσκανδαλίσθη από τή φαινομενική αυτή διαγωγή του Ντάντε. Αυτό τό γεγονός κατέληξε στο δράμα τό όποιον έμελλε να τσικίσει τή ζωή του ποιητού.

Μία μέρα πού συναντήθηκαν σε κάποιο δρόμο δέν τόν έχαϊρέτησε και τόν έστέρησε έτσι τής μόνης εύτυχίας τής ζωής του, τού χαριτωμού της. Όταν γούσιε στίτι του ό ποιητής κλισήθηκε χάμω ποτίζοντας τό πάτωμα με τά δάκρυά του. Έκπαύαζε μέσα στην απελπισία του, έπεκαίετο τήν εύπληγία της Βεατρίκης. Άν δεν είχε τήν ποίηση να παρηγορείται κι' άν δεν του ξαναπαρουσιάζοτανε ό ίππότης έρωσ του πρώτου του όνείρου θά τρελαινότανε.

Έντομεταξύ η Βεατρίκη έγινε γυναίκα του Σιμόνε ντεϊ Μπάρεντι.

Όλίγον άργότερα συμβαίνει η περίφημη σκηνή στο γάμο μιάς φίλης τής Βεατρίκης, τήν όποια τόσο ζωγραφίσι άποθανάτισαν.

Σ' αυτό τό γάμο ο Ντάντε είχε παρουσθεϊ από κάποιο φίλο του. Μεταξύ τών νεανιδών πού αποτελούσαν τή συνοδεία τής νύφης ο Ντάντε παρατήρησε άξωφα τή Βεατρίκη. Ο ποιητής άρχισε να τρέμει συγκορμος και δέ μπορούσε ν' αποσπάσει τό βλέμμα του—ένα βλέμμα έκκλητικό, χαρφωμένο—από έκείνην πού είχαν η χαρά τής ζωής του. Οι νέες κυρίες, κι' η Βεατρίκη μεταξύ τών, δεν άργησαν ν' άντιληφθούν τή στάση του Ντάντε, ό όποιος άποτέλεσε τό στόχο τών πειραγμάτων τους. Είχαν σκάσει στά γέλο α.

Ο Ντάντε έστράφη τότε προς τό φίλο του και είπε: Άν αυτή η κυρία είξερε τό πόνο μου, άντί να με χοροΐδεη, μεγάλη εύπληγία θά έννοιωθε για μένα.

Μά η άγία του ποιητού ήταν τόσο ευγενής πού όχι μόνο δεν έξασθένησε από αυτή του τή συμφορά, άλλ' ουτε καν έβόηθη. Άπό έκείνη τή στιγμή δεν έπαψε να μιλεί για τήν πολυαγαπημένη του γυναίκα με τής πιο συγκινημένες λέξεις. Δεν μπορούσε πιά να έλπίσει στο χαριτωμένο της χαριτωμένο, δέ μπορούσε πιά να σηκώσει τά μάτια του και νά τήν άντικριθεί, μά μέσα στους στίχους του, πού δεν τούς έμπνέεται πιά παρά για αυτήν, η καρδιά του δέν θά πάψει ν' άνοίγεται για τή δόξα της.

Η Βεατρίκη ήταν τόσο όρραία ώστε όταν περνούσε από τό δρόμο ό κόσμος έτρεχε πίσω της για να τήν δει κι' ο Ντάντε, από μακριά, έννοιωθε τήν καρδιά του να πλημμυρίζει από μία περφόρη κι' αυτό. Όσοι τήν έλλοιάζαν έννοιωθαν μά τέτοια συστολή, ώστε δεν τολμούσαν να τήν άντιόουν. Αυτή πάλι, με τήν ταπεινοφροσύνη της, περνούσε μέσ' άτ' αυτούς τούς θαυμασμούς χωρίς να νιώθει καμμία μεταοδοξία. Στο πέρας μιάς έλεγαν: «Αυτή δεν είνε γυναίκα, είν' ένας από τούς όρρωότερους άγγέλους του ούρανο». Και άλλοι πάλι: «Τι θαύμα! Εύλογημένος ο Θεός πού τήν έπλασε!»

Ο θεός αυτός άγγελος επέταξε' προς τούς ούρανούς μέσα στο άνθος τής ηλικίας της, πού τήν όμορφαίσε. Πέθανε στις 9 Ιου-

Ο Ντάντε

Η Βεατρίκη

ΣΤΗΛΗ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ, Ο ΘΕΟΣ ΚΑΙ Ο ΣΥΖΥΓΟΣ

(Γδικός μύθος)

Όταν ο παντοδύναμος Μαχαδέρβα έδημιούργησε την ώρατοάντην χώραν των Ινδιών, επέταξεν εις την γην διά την θαυμάσιον. Από το πέταγμά του έβρετο έφύσθησεν άνεμος θερμός και μυρωμένος. Οι υπερήφανοι φοίνικες έγειραν τας κορυφάς των προς τον Μαχαδέρβα και υπό το βλέμμα του ήνοιον οι καθαροί, λευκοί, λεπτοί και μυρωμένοι κρίνοι. Ο Μαχαδέρβα έσχισε ένα κρίνον και τόν έθριξε εις την θάλασσαν, πού είχε ουράνιον κυανόν χρώμα.

Ο άνεμος ετάραξε το χρυσάλλινον νερό και έφανε λευκός άφρός έσκέπασε τόν ώρατον κρίνον. Μετά ένα λεπτόν από τόν άφρον εκείνον άνθισεν ή γυναίκα, λεπτή, μυρωμένη όπως ο κρίνος, έλαφρά όπως ο άνεμος, ευμετάβλητος όπως ή θάλασσα, λάμπουσα όπως ο άφρός της θαλάσσης και όπως αυτός παιχνιδιάρικα...

Η γυναίκα έβγήκε από το νερό χωρίς νά βραχί. Έφριξε το βλέμμα της εις τα χρυσάλλινα νερά και αυτοθαυμαζομένη ειπε:

— Είμαι πολύ ευμορφή!

— Επειτα εκύτταζε γύρω και ειπε:

— Τι ευμορφος πού είνε ο κόσμος!

Μόλις έφάνη ή γυναίκα άνθισαν εις την γην τα άνθη και από τόν ουράνιον την παρετήρησαν με έκπληξιν και περιέργειαν χιλιάδες βλέμματα, τα άστρα.

Η γυναίκα περπατούσε εις τα μαγευτικά δάση και τας πεδιάδας θαυμάζουσα και θαυμαζομένη σιωπηλώς. Αυτό την έστενοχώρησε και έφώναξε:

— Ω παντοδύναμε Μαχαδέρβα, με έπλασες τόσο ευμορφή, αλλά με θαυμάζω σιωπηλά.

Ο Μαχαδέρβα άκουσε το παρτίλον και έδημιούργησε τότε άπειρα πουλιά, τα όποια έφαιλαν τραγούδια θαυμαστικά προς την ευμορφή γυναίκα. Αυτή τα άκουσε και έμενιδιόσε ευχαριστημένη. Άλλά μετά μία ημέρα τα έβραβεθη. Έστενοχώρησε.

Ω παντοδύναμε Μαχαδέρβα, ειπε, ήνωϊόν την ευμορφή μου, αλλά τι είδους ευμορφή έχω αφού δεν θέλει κανείς νά με άγκαλιάσῃ και νά με χαϊδέψῃ;

Τότε ο Μαχαδέρβα έδημιούργησε τόν ώρατο και εύχαμπτον όφιν. Αυτός άγκάλιασε την ευμορφήν γυναίκα και έσώρετο εις τα πόδια της. Η γυναίκα ήτο ευχαριστημένη, άλλ' ή στενοχώρια δεν άργησε νά την κυριεύσῃ.

— Αν ήμουν πραγματικώς ευμορφή θα προσπαθούσαν και άλλοι νά με μιμηθόν. Το άφρονι κελαιίδει θαυμασία, ή καρδερία το μιμείται. Έγώ δεν είμαι πολύ ευμορφή.

Ο Μαχαδέρβα γιά νά την ήκανοποιή έδημιούργησε τόν πύθιον, ο όποιος άπεμπετο κάθε της κίνησιν και έτσι την διεσκέδασεν έπί έξ ώρας. Κατόπιν όμως έλαμψε πάλιν από στενοχώρια.

Είμαι ευμορφή, πολύ ευμορφή. Τραγουδούν γιά μένα, μ' άγκαλιάζουν, σφύρουν στά πόδια μου και με μιμνούν. Με θαυμάζουν και με φθονούν τόσον, ότε άρχίζω νά φοβούμαι. Ποιός θά με υπερασπισθῇ όταν από φθόνον θελήσουν νά με βλάψουν;

Τότε ο Μαχαδέρβα έδημιούργησε τόν Ισχυρόν Λέοντα, ο όποιος έφύλαξε την γυναίκα. Άλλ' ή ευχαριστήσις της δεν διήρκεσε. Μετά τρέις ώρας παρεπονέθη πάλιν:

Είμαι ευμορφή. Με θαυλεύουν, μά έγώ δεν έχω κανένα νά θαυλεύω, ν' άγαπήσω, νά τώ πώ τούς καίριούς μου...

Την ίδια στιγμή παρουσιάσθη πρό της γυναίκης ένα ώρατο σκυλλάκι. Τί άξιαάπλοτο φρονέειτε ή γυναίκα και το χαϊδεύε. Πώς το άγαπώ! Σε λίγο όμως θύμωσε κι' άρχισε νά γρυλά ότι υπήρχε γύρω της. Τα ζώα και τα πουλιά έτρομάζαν κι' έφυγαν.

— Τι δυστυχής πού είμαι! ειπεν πάλιν ή γυναίκα. Με χαϊδεύουν και μ' έπεινούν μόνον όταν είμαι ευχαριστημένη και όλοι μ' αποφεύγουν όταν θυμώσω. Είμαι μόνη. Ω παντοδύναμε Μαχαδέρβα, σε παρακαλώ γιά τελευταία φορά. Δημιούργησε γιά μένα μία ύπαρξιν, έπάνω εις την όποιαν νά ξεσπά ο θυμός μου και νά μήν έχη το φόρρο ν' άπομακρύνεται όταν θυμώσω, νά ύπομένη ύποχρεωτικώς όλα τα κτυπήματα κι' όλες τις τρέλλες και τις ιδιοτροπίες μου...

Τότε ο Μαχαδέρβα έσέφθη και της έδημιούργησε... τόν σύζυγον! (Έκ του Γαλλικού)

Ιωάν. Δ. Κουρτσόγλου

νίου 1290 μόλις είκοσι τεσσάρων χρόνων.

Άκούστε και το λαϊκό τραγούδι γι' αυτήν:

«Έσσαν τόσο λευκή, άγλαμήνη μου,
πού δέ μπορούσε περαιοστέον νά γίνῃ,
κι' εΐταε τόσο φλογερή ή άγάπη μου
πού δέ μπορούσε μεγαλείτεον νά γίνει.

Και πέθανε ή πολυαγαπημένη μου
και τότε πού λευκή την είδα ακόμα
και ο έρωτας μου ο φλογερός
έγινε φλογερότερος ακόμα.

Και ο Ντάντε άγάπησε ή Βεατρίκη πεθαμένη περισσότερο άκόμα από ότι την είχε άγαπήσει όταν αυτή έσκόλιζε την Φλωρεντία με την όμορφιά και με την χάρι της. Μέσα στο μεγαλοπρεπέστερο ποίημα των αιώνων, τη «Θεία Κωμωδία», αυτή είταν ή υπέροχη έμπνευσή του πού τόν ύψωσε στα ψηλότερα του Παράδεισου. Αύτοι είταν οι έρωτες του Ντάντε και της Βεατρίκης.

Σ' όλη του τη διάρκεια ή Βεατρίκη μία φορά μόνον μίλησε στον ποιητή: ειπε μερικώς κοινές λέξεις γιά ν' άπάντησῃ στο χαιρετισμό του σέ μιάν όδό της Φλωρεντίας. «Όσο γιά τόν ποιητή, αυτός δεν της μίλησε ποτέ. (Funck—Brentano)

Η ΑΝΕΚΔΟΤΗ ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΥ

[Μετάφρασις εκ του Γαλλικού και ύποσημειώσεως του κ. Χαρίλ. Άντωνάτου. Ουδείς έχει δικαίωμα αναδημοσίεωσως της και εκδόσεως εκτός του μεταφραστού.]

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Και τό Άργοντόλι (1) ειπε ίσως πειό προωδεμένο από το Ληξούρι στον πολιτισμό.

Οι έλευθερίες, πού ατύορημα μās παραχωρήθηκαν στα 1848 (2) άν δέ γελωώμαι, είχαν πειά επιφέρει ολέθριο άποτέλεσμα στες χώρες μας. Οι πολιτικοί τσαρλατάνοι έπωφελήθηκαν άμέσως άπ' αυτές ές έλευθερίες και τες έκαμαν νά χρησιμεύουν γιά τα ιδιαίτερα συμφέροντά τους, εξαπατώντας το λαό του έξιστορούσαν πως οι φόροι, πού πληρωνόντανε στην Κυβέρνηση, ήταν υπέρογοι! κ' ως ή Βασίλισσα της Άγγλίας έσυντηρούσε την πολυτέλειά της με τα πλούτη, πού έπερνε από τα νησιά του Ιονίου! κ' άλλες βλακείες τέτοιες λογις, στες όποιες έδινε πίστη, ένας όχλος άνόητος! Έποχόντανε την Ένωση με τ' αδέλφια μας της Έλλάδας, κοντά στους όποιους δέ θά πληρώναν πλέον φόρους και θά μās έδιναν: Έλευθερία, άδελφότητα, ίσότητα κι' εύδαιμονία σέ γη επαγγελίας! Όλα έτοῦτα θά γινόντανε, άν οι δημοκόποι έτοῦτοι έμεναν συνεχώς πληρεξούσιοι του λαού (3).

Πραγματικά, έκαναν θόρυβο μεγάλο μέσα στη Βουλή, γιά νά έπαρθουν και νά εξασφαλίσουν τη νέα έκλογή τους, με την έλπίδα πάντα πως ή Μεγάλη Βρετανία δέ θά καταδεχόταν νά δώσῃ προσοχή στα κορακίσματά τους. Γιά δυστυχία τους όμως, έμελε νάρθῃ μία μέρα, πού ή Άγγλική πολιτική θά πίστεπε πως έπερνε νά μεταχειρισθῇ τες δημοκοπίες τους και ν' άφήσῃ τά νησιά, πού της ήταν βάρος (4).

Έκείνη την ημέρα οι τσαρλατάνοι μας, έκπληκτοι από το όποτέλεσμα της διαγωγής τους, δυσχεστήθηκαν: μερικοί εκλείσθηκαν κι' έσκαπαν από μαρσάμ! Ένας μονάχα μεταξύ τους έδοκίμησε κι' έερέδισε με την άλλαγή: ο Μεγάλος Τσαρλατάνος της Ζάκυνθος, ο Κωνσταντίνος Λομπάρδος (5). Όλοι οι άλλοι έχασαν το επάγγελμά τους (6), όταν ή Προστασία τους έλειψε.

Τό Φλεβάρδι του 1850 έπερνε ή νέα Κυβέρνηση νά προκηρύξῃ έκλογές γιά την 9η Βουλή. Μου ήθελε ή ιδέα νά βάλω ύποψηφότητα ως αντιπρόσωπος στη νομοθετική Συνέλευση. Βρήκα την έκλογική κόνιστρα γεμίστη δημοκόπιες, πού ύποσχόντανε στον άμφοτερο λαό νά διώξουν τους Άγγλους και νάν τόν ένώνουν με την Έλλάδα, νά τόν οδηγίσουν νά πάρῃ την Πόλη και νά καταφέρουν νά κυματίσῃ άπάντου στους τούχους της Άγιάς Σοφιάς ή Έλληνική Σημαία! κ.τ.λ.

Έκαμα την προκηρύξή μου, όμως διάλου όμως διαφορετική από τη δική του. Έπίστηρα την προσοχή του λαού στες μηχανογραφίες των δημοκόπων κι' ύποσχόμουνα νά συμπεριφερθῶ στη Συνέλευση σάν πολιτῆς σοφός και τίμιος. Ένα πρόγραμμα τέτοιου είδους έμελε νά μαυρισθῇ: πραγματικά, έμαυρίσθηκε κι' οι δημοκόποι θροίμβεραν (7).

Σ' αυτήν την περίπτωση διαφαινόταν ένάντια στη δημοκρατία 4 ή 5 μικρά άρθρα.

Στά 1851, άηδιασμένος από την Κοινωνία της Κεφαλονιάς! προσπάθησα νά βρω νά ζήσω σέ μία χώρα πειό πολιτισμένη, πειό χριστιανική. Έφυγα γιά το Λονδίνο, όπου έζητησα νά παραδίνω μαθήματα της νέας Έλληνικής και της Γαλλικής: άρχισα νάχω και μου όφέλεια, άν και μικρή. Έοκείπθηκα τότες νά πάω στο Cambridge (8) με την έλπίδα νά βρω εκεί περισσότερο άπασχόληση κι' έπιτυχία τιμητικές συστάσεις στους Καθηγητές του Πανεπιστημίου. (Άκολουθεί)

Σ η μ. Μ ε τ α φ. 1. Ο Whittingham γράφοντας ειχε υπ' όψη του την κοινωνία του Άργοντόλιου, ενφ' ο Λασκαράτος γράφα έπαισάδια του Ληξούριου, όταν ή κοινωνία τότε δεν ήταν και τόσο προωδεμένη.

2). Στα 1840 ή Άγγλική Κυβέρνησις έδινε την άδεια της Έλευθεροτυπίας και μερικά έκλογικά δικαιώματα. Το άσκήρησιν αυτής της χρονίας βρήκα και στη Ζάκυνθο το «Μέλλον» και το 1849 στην Κεφαλονία ή «Αναγέννησις» του Μομφεράτου κι' ο «Φιλελεύθερος» του Ζαχρόν, όργανα Ρίζοσπισμιά.

3). Δημοσίως ήταν φοβηρόι οι Λαγυμάνοι. Ένωτικοί με άρρηγόν τόν Κων. Λομπάρδο. Είχαν νωσάτα τόν πού το λαό γιά την Ένωση και τόν κίμα- τιστεύονταν γιά τα συμφέροντά τους.

4). Το ψήφισμα της Ένώσεως ύπογράφηκε από τη 13η Βουλή τις 5 Όκτ. 1848, πού όρισθηκα ημέρα Έθνική γιά τα νησιά. Τις 16 Μαΐου 1848 όπογράφη ή συνθήκη νά πάρῃ ή Προστασία και τις 21 του ίδιου μηνός έφυγε ο Άγγλικός στόλος κι' ύποβηκε ή Έλληνική Σημαία.

5). Κων. Λομπάρδος (1829—88). Γάλλος και πολιτικός στη Ζάκυνθο. Φοβερός δημοκράτης, έχθρος του Λασκαράτου. Γιά νά προσελκύσῃ την άγάπῃ του όχλου έγραφε στην Έφημερίδα του «Φωνή του Ιονίου» παριστάνοντας άδω το Λασκαράτο κι' ύποκρινε τόν κατήγχε και τόν βίβλε στη φράση: «Έταν άρρηγός των Ένωτικων κι' ύπερτα στην Έλληνική Βουλή πρὸς τόν Κοινοβουλευτικόν και τόν Τροικούλη. Πιτύχανιν πάντα στις εκλογάς τριοκρατίας στες αντί- θέτους του.

6). Νά είνε πληρεξούσιοι στην Έννο Βουλή.

7). Ο Λασκαράτος έανάβαλε ύποψηφότητα στες εκλογές της 10 'Απριλ. 1852. Δημοσίως τότες το έπ' άρρη. Με παρτίσιν του Λαγυμάνου τόν «Εσπέρια Οικονομική» με χρονολογία 10 Μαΐου 1852 με το παρτίσιν τόν, όπου μέσα σ' άλλα έγραφε: «ποτισμός νά φερθῶ κατά τόν τρόπον όπου καλήρως ήθελες άρρώσ σῃ συνείδησή μου». Δεν έπινεχς και τότες και πήρε 292 σ' 1850 υπ' ύποψηφόν μου.

8). Cambridge=Άγγλική πόλις με 40 χιλ. κατοίκους. 56 χιλιόμετρα Β. Α. του Λονδίνου.